

Verkställande direktören Anders Tormod
Anoto Group AB
Forskningsbyn Ideon
223 70 LUND

Upplysningar om segment, finansiella instrument m.m.

1. Frågorna

Övervakningspanelens kansli har i brev till Anoto Group AB (nedan Anoto) den 26 augusti 2004 påpekat att det i bolagets årsredovisning för år 2003 bl.a.

- lämnas ofullständiga upplysningar om segment,
- lämnas ofullständiga upplysningar avseende finansiella instrument,
- lämnas information om förändringar i eget kapital i en not och inte i en särskild rapport, samt
- redovisas jämförelsestörande poster på en egen rad i den funktionsindelade resultaträkningen.

Anoto har i brev till kansliet den 24 september 2004 anfört i huvudsak följande. När det gäller segmentsredovisning har under 2003 och dessförinnan koncernens rörelsegränar förändrats kraftigt på så sätt att tidigare rörelsegränar delvis har övergetts och nya har tillkommit. Detta har lett till att bolaget har haft mycket svårt att följa varje enskild rörelsegren och har därför i årsredovisningen 2003 valt att redovisa de primära segmenten utifrån de affärsområden som finns och med så mycket information som bolaget kunnat ta fram. Bolaget är medvetet om att viss information saknas för de primära segmenten, och bolaget har inte heller kunnat lämna fulla upplysningar om de sekundära segmenten av angivna anledning. – I fråga om finansiella instrument är bolaget medvetet om bristen på upplysningar om dessa i årsredovisningen. I arbetet med årsredovisningen kunde bolaget inte med bra kvalitet och med acceptabel arbetsinsats lämna mer omfattande upplysningar. Bolaget anser vidare att den information som skulle ha tillförts inte har haft någon väsentlig betydelse för Anotos verksamhet. – Bolaget beslöt i samband med upprättandet av årsredovisningen att redovisa förändringen i eget kapital i not men med jämförelseårets siffror i egen uppställning. Bolaget bedömde att samma information kunde lämnas till läsaren på detta sätt jämfört med om förändringen av eget kapital hade redovisats i form av en egen finansiell rapport.

Övervakningspanelens ordförandegrupp beslutade den 19 november 2004 med stöd av 3 kap. 1 § panelens arbetsordning att panelen skall behandla frågorna

- a) om bolaget har lämnat upplysningar om primära och sekundära segment i enlighet med vad som föreskrivs i RR 25, Rapportering för segment – rörelsegränar och geografiska områden,
- b) om bolaget lämnat upplysningar om bl.a. mål och policier (p. 38), redovisningsprinciper (p. 42), risker (p. 37, 51 och 61) och verkligt värde (p. 72)

- avseende finansiella instrument i enlighet med vad som föreskrivs i RR 27, Finansiella instrument: upplysningar och klassificeringar,
- c) om bolagets redovisning av jämförelsestörande poster är förenlig med lag och andra regler,
 - d) om bolaget redovisat en sammanställning över förändringar i eget kapital i en separat rapport i enlighet med vad som föreskrivs i RR 22, Utformning av finansiella rapporter, punkterna 5, 70-73 samt bilaga 1.

Anoto har därefter i ett brev till panelens kansli daterat den 9 december 2004 anfört i huvudsak följande. I fråga om segmentsredovisning medger bolaget att det inte har lämnat all information som erfordras enligt RR 25 Rapportering för segment. De primära segment som redovisas i årsredovisningens not 2 överensstämmer med de rörelsegrenar som redovisats i övriga delar av årsredovisningen samt med de verksamma juridiska enheterna innan en omstrukturering. Under slutet av 2003 gjordes en omstrukturering av verksamheten som begränsade möjligheterna att ge en fullständig och rättvisande bild av de primära segmenten. Information om sekundära segment finns i not 1 och innehåller omsättningsfördelning. Övrig information som krävs enligt p. 69 i RR 25 har ej redovisats. Dock kan det poängteras att det ej finns några tillgångar eller investeringar utanför Sverige som uppgår till minst 10 procent av företagets totala tillgångar respektive investeringar. Under 2004 har bolaget upprättat rutiner som medför att det kan följa RR 25 i den kommande redovisningen. – Omfattningen av finansiella instrument som påverkar Anoto är begränsad. De finansiella instrument som finns är ett mindre antal valutaterminkontrakt samt kortfristiga placeringar. Kundfordringar och leverantörsskulder finns också men är ett opproblematiskt område. Bolaget kan efteråt konstatera att det ej levde upp till alla de omfattande krav avseende upplysningar om och klassificering av finansiella instrument som uppställs i RR 27. Bolaget kommer att redovisa en utförligare information i överensstämmelse med RR 27 i årsredovisningen för 2004. – Under 2003 redovisade Anoto jämförelsestörande poster i delårsrapporterna. Vid upprättandet av årsredovisningen förelåg osäkerhet om huruvida jämförelsestörande poster ej längre fick redovisas. Enligt FAR:s vägledning Om årsredovisning i FAR:s samlingsvolym 2003 fanns t.ex. fortfarande raden jämförelsestörande poster i resultaträkningen. En stor mängd av bolagen som finns noterade på Stockholmsbörsen (enligt en bifogad lista 42 stycken) tolkade liksom Anoto reglerna för årsredovisningen 2003 som att jämförelsestörande poster var acceptabla. Bolaget anser också att läsarna av årsredovisningen 2003 inte har blivit vilseledda av att bolaget redovisat jämförelsestörande poster. Under 2004 har Anoto inte redovisat jämförelsestörande poster i delårsrapporteringen och kommer inte heller att göra det i årsredovisningen för 2004. Posten kommer inte heller att finnas med som jämförelsetal för 2003. – Beträffande redovisning av förändringar i eget kapital har Anoto visserligen inte redovisat förändringen som en egen finansiell rapport, men kravet på information har efterlevts i och med att all den information som krävs enligt RR 22 finns i not 27. Nothänvisning till denna finns i balansräkningen vid eget kapital. En läsare av årsredovisningen har knappast kunnat bli vilseledd av att informationen finns i not 27. Vid upprättande av årsredovisningen för 2004 kommer förändringar i eget kapital att redovisas i en särskild sammanställning inom den finansiella rapporten.

2. Övervakningspanelens bedömning

a) I Redovisningsrådets rekommendation RR 25, Rapportering för segment – rörelsegränar och geografiska områden, anges bl.a. vilka upplysningar ett företag skall lämna om företagets samtliga primära segment (punkterna 51-67) samt om vart och ett av företagets sekundära segment (punkterna 69-72). Det är ostridigt att Anoto i sin årsredovisning för 2003 inte har lämnat alla de upplysningar som krävs enligt nämnda punkter. Anoto har anfört att detta bl.a. har sin grund i en omstrukturering som gjordes i slutet av 2003. Detta och vad Anoto i övrigt anfört kan dock inte ursäkta att Anoto inte har följt regelverket.

b) Enligt Redovisningsrådets rekommendation RR 27, Finansiella instrument: upplysningar och klassificeringar, skall ett företag lämna upplysningar om bl.a. mål och policies (p. 38), redovisningsprinciper (p. 42), risker (p. 37, 51 och 61) och verkligt värde (p. 72) avseende finansiella instrument. Det är ostridigt att Anoto i sin årsredovisning för 2003 inte har lämnat alla dessa upplysningar. Anoto har inte påstått att en sådan undantagssituation föreligger beträffande verkligt värde som avses i sista meningen i punkten 72.

c) Enligt 3 kap. 3 § årsredovisningslagen (1995:1554) skall en resultaträkning upprättas enligt *någon* av de uppställningsformer som anges i bilagorna 2 och 3, dvs. antingen med kostnadsslagsindelning eller med funktionsindelning. I förarbetena till nämnda lag (se prop. 1995/96:10 del II s. 189) görs förtydligandet att olika uppställningsformer inte kan kombineras. Enligt Övervakningspanelens bedömning innebär detta att även om lagstiftningen i övrigt lämnar ett visst utrymme för att anpassa uppställningsformen till det enskilda företagets förhållanden (se 4 och 11 §§ samma kapitel) den uppställningsform som företaget valt inte får samtidigt ge uttryck för både kostnadsslag och funktioner. Det regelverk i övrigt som är tillämpligt på koncernredovisningar i aktiemarknadsbolag innehåller regler av väsentligen samma innebörd.

Anoto har i koncernresultaträkningen, upprättad med funktioner som indelningsgrund, redovisat en post "Jämförelsestörande poster", vilken är en post som i sig inte kan anses ge uttryck för en funktion. Den av Anoto åberopade omständigheten att bolaget anser att ett stort antal bolag i Sverige har valt att på ett liknande sätt särskilja större poster i redovisningen, utgör inte i och för sig tillräckligt skäl för att godta en avvikelse från regelverket. Panelen ger dock Anoto så till vida rätt i vad bolaget anfört att det i FARs schema för resultaträkningen har funnits en egen rad för jämförelsestörande poster. Denna rad togs bort i oktober 2003 men utgåvan av FARs samlingsvolym var inte tillgänglig förrän ett stycke in på år 2004, dvs. när Anoto med all sannolikhet redan hade upprättat årsredovisningen för år 2003. Av än större betydelse i sammanhanget är emellertid att även uttalandet URA 10 "Jämförelsestörande poster" från Redovisningsrådets Akutgrupp och punkten 12 i RR 4 Extraordinära intäkter och kostnader skapar osäkerhet om vad som i grund och botten gäller. I sistnämnda punkt anges det som ett alternativ till att i not upplysa om resultateffekten av poster av berört slag att i stället särredovisa resultateffekten i resultaträkningen. Redovisningsrådets Akutgrupp har i nämnda uttalande, punkten 2, angett att "Om ett företag i resultaträkningen redovisar jämförelsestörande poster i en summarpost, vilket saknar stöd i RR 4, skall information om de händelser och transaktioner som gett upphov till posterna specificeras i not."

Enligt Övervakningspanelen kan det visserligen ifrågasättas om det egentligen är tänkt att regelverket skulle anses tillåta att det över huvud taget i koncernresultaträkningen tas in en särskild post "Jämförelsestörande poster", oavsett vilken indelningsgrund som använts för resultaträkningen. Det kan i sammanhanget anmärkas att begreppet "Jämförelsestörande poster" förekommer varken i årsredovisningslagen eller i regelverket utom i nämnda uttalande av Akutgruppen. Mot den i det föregående angivna bakgrunden finner panelen emellertid att Anoto inte skall kritiseras för att i årsredovisningen för år 2003 ha redovisat jämförelsestörande poster på en egen rad i resultaträkningen.

d) Enligt Redovisningsrådets rekommendation RR 22, Utformning av finansiella rapporter, skall ett företag, utöver balans- och resultaträkning, bl.a. upprätta en sammanställning som visar antingen alla förändringar i eget kapital eller förändringar i eget kapital med undantag för sådana som uppstår genom kapitaltransaktioner med och utdelningar till ägare (se punkten 5 c). Det är ostridigt att Anoto i sin årsredovisning för 2003 har presenterat en sådan sammanställning i en not men inte i en egen finansiell rapport. Den omständigheten att Anoto har lämnat informationen i en not till balansräkningen kan tyckas förmildrande men innebär ändå inte att informationen har lämnats på den framträdande plats som regelverket föreskriver (se punkten 10 i rekommendationen).

Övervakningspanelen finner att Anotos årsredovisning för år 2003 har de i det föregående påtalade bristerna. Panelen ser naturligtvis positivt på Anotos uppgift om att åtgärder kommer att vidtas så att årsredovisningen för år 2004 inte skall innehålla sådana brister som behandlats i det föregående. Anoto kan emellertid inte undgå kritik för de brister enligt a), b) och d) ovan som förelåg i årsredovisningen för år 2003.

3. Övervakningspanelens slutsats

Övervakningspanelen kritiserar Anoto för att i årsredovisningen för år 2003 dels inte ha lämnat alla de upplysningar om primära och sekundära segment vad som föreskrivs i RR 25, Rapportering för segment – rörelsegrenar och geografiska områden, dels inte ha lämnat alla de upplysningar om finansiella instrument som föreskrivs i RR 27, Finansiella instrument: upplysningar och klassificeringar, dels inte ha presenterat en sådan sammanställning över förändringar i eget kapital som avses i punkten 5 c) i RR 22, Utformning av finansiella rapporter.

På Övervakningspanelens vägnar

Hans-G Solerud

I panelens avgörande har deltagit f.d. justitierådet Hans-G Solerud, ordförande, direktör Catarina Fritz, civilekonom Hans Karlsson och direktör Ingvar Petersson.
Föredragande: Dennis Svensson

Panelens beslut är enhälligt.